

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2011-07-04
Meddelad i
Linköping

Mål nr
2994-11
Enhet 2

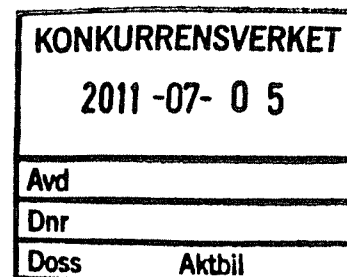
SÖKANDE

Electrotec i Östergötland AB, 556667-1441
Lingonvägen 16
612 33 Finspång

Ombud: Advokat Ulf Setterud
Kihlstedts Advokatbyrå HB
Box 350
581 03 Linköping

MOTPART

Norrköping Vatten AB, 556526-9445
Upphandlingscenter
601 81 Norrköping

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1092) offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, (LUF)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 49867

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 10 00
E-post:
forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-12:00
13:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Norrköpings Vatten AB (Norrköpings Vatten) genomför en offentlig upphandling avseende ramavtal med en entreprenör avseende ”Elarbeten 2011”, dnr: UH-11-9/V-2011-034. Elarbetena avser underhålls-, reparations-, ombyggnads- och installationsarbeten.

Electrotec i Östergötland AB (bolaget) lämnade det lägsta anbudspriset och fick i tilldelningsbeslut den 15 april 2011 besked om att de tilldelats ett kontrakt avseende ramavtal för elarbeten av typ underhålls-, reparations-, ombyggnads- och installationsarbeten. Meddelandet innehöll beskedet att ”avtal planeras att bli tecknat med Er tidigast om 12 dagar”. Kontraktet skulle löpa i två år med möjlighet till två års förlängning.

Den 4 maj 2011 meddelade Norrköpings Vatten att upphandlingen avbrutits. Som skäl angavs att förfrågningsunderlaget hade uppenbara brister vad gäller transparens och information, särskilt ifråga om vad som avsågs med referenser.

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska slå fast att Norrköpings Vatten saknat sakliga skäl att avbryta upphandlingen samt förelägga Norrköpings Vatten att återuppta samt slutföra den i enlighet med tidigare fattat tilldelningsbeslut.

Norrköpings Vatten bestrider bifall till bolagets talan.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Parternas argumentation

Bolaget anför bl.a. följande. Sakliga skäl att avbryta en upphandling kan vara att endast ett giltigt anbud har inkommit, att väsentliga förutsättningar

för projektet har ändrats, force majeure av något slag som förhindrar ett genomförande, att samtliga anbud överskrider den upphandlande myndighetens budgetramar eller att något fel begås under upphandlingen som åsidosätter normala konkurrensregler. I aktuellt fall föreligger inga av ovanstående omständigheter. Enligt bolagets mening har upphandlingen genomförts på ett korrekt sätt och helt i enlighet med LUF och gemenskapsrättsliga regler. Utvärderingskriteriet i upphandlingen var lägsta pris, vilket knappast ger utrymme för tolkningar eller kan anses brista avseende transparens. Inte heller kan kvalifikationskraven, så som de angavs i förfrågningsunderlaget, vare sig anses brista i transparens eller bryta mot LUF:s grundläggande principer. Samtliga kvalifikationskrav avser anbudsgivarens erfarenhet och kompetens. Kraven är relevanta och mycket typiska för denna typ av upphandlingar. Bolaget anser inte att förfrågningsunderlaget strider mot gemensamhetsrättsliga regler, och även om så var fallet, kan det ifrågasättas om eventuella fel och brister i förfrågningsunderlaget som beror på försummelse från den upphandlande myndighetens sida, kan utgöra saklig grund för att avbryta en upphandling. Konsekvenserna av ett avbrytande för att kort därefter genomföra samma upphandling igen, skulle ha mycket skadliga konsekvenser för konkurrensen, bl.a. på grund av att Norrköpings Vatten publicerat samtliga anbudspriser. Anbudsgivarna kan därmed inför en ny upphandling lämna anbud i full vetskap om sina konkurrenters prisbild. Det kan även innebära att anbudsgivare i en kommande upphandling avstår från att lämna anbud. Bolaget kommer att begära ersättning för den skada man åsamkats vid ett avbrytande.

Norrköpings Vatten bestrider bifall till bolagets talan. De hänvisar till Högsta förvaltningsdomstolens (tidigare Regeringsrätten) avgörande RÅ 2002 ref. 50 i vilket det fastslås att ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en presumtiv anbudsgivare på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen samt att en utvärderingsmodell ska vara utformad så att

den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, och anför bl.a. följande. Norrköpings Vatten har kommit till insikt om att förfrågningsunderlaget i upphandlingen har så uppenbara brister vad gäller transparens och information så att en rättvisande anbudsutvärdering inte är möjlig. – I ”Svarsbilaga kvalificering”, avsnitt 3.0 under punkten *SK 3 Lista över uppdrag*, kan kravet där tolkas som att det avser referensperson, referensuppdrag eller referensorganisation som ska redovisas. Under punkten *SK 6 Elbehörighet* används ordet erforderlig som nivå vilket ger en otydlighet som anbudsgivare kan tolka på olika sätt. Under punkten *SK 10 Kompetenskrav* framgår inte klart vad som avses med automationskompetens. Detta är ett mycket vidare begrepp än vad som räknas upp i kravet, vilket bidrar till otydlighet med vad som avses. Under punkten *SK 18 Option* har anbudsgivare utformat och redovisat pris på så olika sätt att det får anses som klarlagt att kravet är otydligt. – Norrköpings Vatten anser att skälen är tillräckliga för att avbryta upphandlingen. De har för avsikt att göra ett nytt, tydligare förfrågningsunderlag, för att därmed försäkra sig om att presumtiva anbudsgivare utformar anbuden på ett liknande sätt, så att en rättvis utvärdering kan ske. Tidigare nedlagd tid för att utforma anbud kan återvinnas i en ny upphandling, vilket innebär att bolaget inte har eller kommer att lida skada vid en ny upphandling. I övrigt har Norrköpings Vatten handlagt upphandlingen i enlighet med vad som förutskickas i förfrågningsunderlaget och därvid inte brustit mot de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LUF.

Bolaget har i ett genmäle anfört bl.a. följande. Förfrågningsunderlaget är inte så bristfälligt som Norrköpings Vatten vill hävda. Även om Norrköpings Vatten skulle ha rätt i sin bedömning avseende kvalitén på sin upphandling är detta inget sakligt skäl att avbryta processen i efterhand. Upphandlingen borde i sådant fall avbrutits innan man offentliggjorde alla anbud. Eventuella otydligheter avseende kvalifikationskraven skulle mycket väl kunnat hanteras under upphandlingsskedet. De klargöranden som even-

tuellt hade varit motiverade hade inte varit av sådan art att de väsentligen hade ändrat förutsättningarna för upphandlingen. Eftersom det är en upphandling med förenklat förfarande hade man dessutom kunnat hantera detaljfrågor om anbudsgivarnas organisation eller pris inom ramen för en tillåten upphandling. Det finns inte heller någon uppgift om att någon annan av de fem anbudsgivarna ställt frågor eller begärt in något förtydligande, vilket också talar för att förfrågningsunderlaget inte är så otydligt som Norrköpings Vatten vill hävda. Enligt bolagets uppfattning kan det delvis bero på att de arbeten som upphandlingen avser är så starkt kringgärdade med lagar och föreskrifter som styr vilka kompetens- och behörighetskrav som gäller för den personal som ska utföra kontraktsarbetena. – Angående de aktuella kraven som Norrköpings Vatten ansett vara oklara kan sägas följande;

SK 3 Lista på uppdrag

Norrköpings Vattens självkritik på denna punkt är mycket hård och dessutom svårbegriplig. Bolaget har entydigt uppfattat att kravet avser fem referensuppdrag som till någon del har utförts de senaste tre åren. Man använder begreppet ”motsvarande” vilket är mycket vanligt förekommande i upphandlingar. Med risk för att man bl.a. bryter mot proportionalitetsprincipen eller principen om ickediskriminering är det oftast inte möjligt att göra en närmare precisering av vilken typ av referensuppdrag som avses.

SK 6 Elbehörighet.

Egentligen behöver krav på elbehörighet inte anges i upphandlingsföreskrifterna när man som i detta fall tydligt har angivit vilka arbeten som ska utföras. Det följer nämligen av gällande föreskrifter vilka behörigheter som förutsätts, vilket den bransch-kunnige anbudsgivaren känner till. Kravet på transparens i detta avseende är uppfyllt genom att Norrköpings Vatten i sitt förfrågningsunderlag mycket tydligt angivit vilka arbeten som ska utföras under kontraktperioden. Av detta kan en anbudsgivare med branschkun-

skap avgöra vilken behörighet som krävs för de olika arbetsmomenten. Kontaktarbetena förutsätter två typer av el-behörighet, ABL - Allmän behörighet, <1 000 volt och ABH - Allmän behörighet, >1000 volt. Behörigheten > 1000 volt krävs för endast c:a 1 % av kontraktarbetena. Detta framgår för den bransch-kunnige av den underhållsplan som ingick i förfrågningsunderlaget och som beskriver vilka arbetsuppgifter som ingår i kontraktarbetena. Där anges både vad som ska göras och med vilka intervaller arbetena ska utföras. Det normala för denna typ av uppdrag är att en entreprenör anlitar en underentreprenör för de mycket få fall då det krävs behörighet ABH Allmän behörighet, >1 000 volt. I det aktuella fallet krävs dessutom mycket dyrbar specialutrustning för vissa funktionskontroller (reläprov) i högspänningsdelarna. Dessa kontroller ska enligt förfrågningsunderlaget ske en gång per år. Hade Norrköpings Vatten krävt att anbudsgivaren i egen regi skulle kunna tillhandahålla denna specialutrustning och specialkompetens hade det sannolikt ansetts bryta mot proportionalitetsprincipen med tanke på den mycket ringa andelen av kontraktarbetena som förutsatte specialkompetens/specialutrustning. Ett sådant kvalifikationskrav hade i vart fall varit kraftigt konkurrensbegränsande. Sammanfattningsvis gjorde Norrköpings Vatten rätt när man begränsade sig till att kräva "erforderlig elbehörighet", vilket för 99 procent av kontraktarbetena är ABL - Allmän behörighet, <1000 volt.

SK 10 Kompetenskrav

Det är riktigt att "automationskompetens" är ett vitt begrepp som innefattar erfarenhet av styr- och reglersystem (PLC-system), d.v.s. sådana system som omfattas av kontraktarbetena. Kravet kan knappast preciseras närmare, eftersom man då skulle riskera att kräva erfarenhet från en viss typ (fabrikat) av system, vilket varken vore lämpligt eller ens tillåtet enligt grundprinciperna för offentlig upphandling.

SK 18 Option

Detta s.k. optionspris avser ett timpris för att med två timmars förvarning utföra arbeten mellan kl. 18.00 och 06.00. Vad som är otydligt med detta är svårt att se. Att någon anbudsgivare möjligen har missuppfattat detta kan knappast ses som bevis för att prisuppgiften är otydligt formulerad. Inte heller vore det rimligt att en anbudsgivares feltolkning av denna prisuppgift skulle kunna kullkasta hela upphandlingen med de skador detta skulle medföra. I övrigt är det egendomlig självkritik som Norrköpings Vatten framför i denna del, med tanke på att man bör ha använt denna prisuppgift i den anbudsutvärdering man genomfört och avslutat. Om det är riktigt att någon anbudsgivare missförstått priset borde Norrköpings Vatten även i detta fall ha kunnat begära in ett förtydligande och/eller nyttjat sin möjlighet att förhandla innan man avslutade anbudsutvärderingen. Eftersom Norrköping Vatten valt att inte ens försöka förklara på vilket sätt SK 18 är otydligt, anser bolaget att domstolen ska bortse från Norrköpings Vattens påståenden i denna del. – De brister som Norrköpings Vatten har anfört som skäl för att avbryta upphandlingen borde ha uppmärksammats före eller i samband med anbudsutvärderingen. Det är under anbudsöppningen, kvalificeringsfasen eller anbudsutvärderingen man upptäcker om anbudsgivarna har missförstått förfrågningsunderlaget. Det är i detta skede man kan begära in förtydliganden, kompletteringar eller i sämsta fall avbryta upphandlingen. Norrköpings Vattens invändningar mot sitt eget förfrågningsunderlag är dåligt underbyggda och framstår inte som trovärdiga. Norrköpings Vatten har inte redovisat några godtagbara skäl att avbryta sin upphandling. – Bolaget åberopar Rå 2002 ref. 50.

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande.

Under *Svarsbilaga Kvalificering 3.0* anges bl.a. att samtliga avsnitt måste besvaras med ja eller nej.

SK 3 Lista över uppdrag

Anbudssökanden ska ha en teknisk förmåga som är godtagbar för genomförandet av aktuellt uppdrag. För att styrka teknisk förmåga och kapacitet ska fem referenser avseende uppdrag av motsvarande typ lämnas. Uppdragen ska ha pågått någon gång under de tre senaste åren. Även uppdrag för Norrköpings Vatten är godtagbara.

SK 6 Elbehörighet

Arbetsgivaren ska ha minst en resurs som har för uppdragen erforderlig elbehörighet.

SK 10 Kompetenskrav

Utförande elektriker (industrielektriker) ska ha kunskap och erfarenhet av: ”Montage, installation, felsökning, reparation och justering av elektrisk utrustning, instrument och givare i processmiljö” och ”Felsökning i styrreglersystem”. Utförande elkonstruktör/eldokumentatör ska inneha automationskompetens.

SK 18 Option

Ett timpris för uttryckning kl 18.00 – 06.00 med inställetid två timmar ska redovisas.

Av *Svarsbilaga Priser* framgår bl.a. att priserna ska lämnas i denna bilaga enligt följande.

POS	Benämning	Pris
Pr 1	Totalpris för Rondering enligt bilaga ”Volymer el och automation 2011” inklusive resor och traktamenten m.m.	
Pr 2	Timpris vid beställning av industrielektriker vardagar kl. 06.00 – 1800. Timpriset kommer att multipliceras med 14 000 vid utvärderingen	
Pr 3	Timpris vid beställning av resurs kl 18.00 – 06.00. multipliceras med 30 vid utvärderingen.	
Pr 4	Timpris för eldokumentation/konstruktion.	
Pr 5	Resetidsersättning per timme	

Pr 6	Resekostnad per mil	
------	---------------------	--

Lagtext m.m.

Av 1 kap. 24 § LUF framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 5 § LUF framgår att om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Av RÅ 2002 ref 50 framkommer bl.a. följande. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när. Vidare anförde Högsta förvaltningsdomstolen (tidigare Regeringsrätten) bl.a. att LOU inte ger närmare besked om hur ett förfrågningsunderlag ska vara utformat eller hur en utvärderingsmodell ska vara konstruerad. I kravet på affärsmässighet får anses ligga att ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, d.v.s. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas.

Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 2008 ref. 35 konstaterat att för att en upphandlande myndighet ska ha rätt att avbryta en pågående upphandling krävs att myndigheten kan presentera sakliga skäl för beslutet och att myndigheten när den fattar ett sådant beslut iakttar grundläggande gemenskapsrättsliga regler inom offentlig upphandling. Bevisbördan för att sakliga skäl för avbrytande föreligger åligger således den upphandlande myndigheten. Någon klar och entydig praxis angående vad som kan utgöra sakligt godtagbara skäl för ett avbrytande har ännu inte bildats.

En upphandlande myndighet har rätt att avbryta en upphandling fram till dess ett upphandlingskontrakt föreligger även om det meddelats ett interimistiskt beslut. Vidare framgår det att rätten i ett mål om överprövning av en upphandling i anledning av ett tilldelningsbeslut, kan bedöma om ett avbrytandebeslut är sakligt grundat, dvs. om det är lagligt och förenligt med gemenskapsrätten. (Jfr Kammarrättens i Jönköping dom den 11 oktober 2010, mål nr 1706-10).

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Grundprincipen är att en upphandling ska göras affärsmässigt och utan ovidkommande hänsyn, d.v.s. objektivt. Reglerna om affärsmässighet är utformade i syfte att försvåra möjligheterna att i upphandlingen gynna eller missgynna vissa leverantörer på ett obehörigt och därmed konkurrensnedvridande sätt. Upphandlingens utfall ska i möjligaste mån vara förutsebart och anbudsgivarna och anbud ska behandlas lika och rättvist.

Förvaltningsrätten har att ta ställning till om Norrköpings Vatten har iakttagit grundläggande gemenskapsrättsliga regler inom offentlig upphandling, när beslutet om avbrytande togs den 3 maj 2011. Norrköpings Vatten måste ha presenterat sakliga skäl för sitt beslut. Det är Norrköpings Vatten som har bevisbördan för detta. Norrköpings Vatten har i sitt beslut framfört att grunden för avbrytandet är att förfrågningsunderlaget har så uppenbara brister vad gäller transparens och information att en rättvisande anbudsutvärdering inte är möjlig. I yttranden till förvaltningsrätten har kommunen framfört att det finns brister i underlaget vad gäller Svarsbilaga Kvalificering under avsnitten SK 3 Lista över uppdrag, SK 6 Elbehörighet, SK 10 Kompetenskrav och SK 18 Option.

Lista över uppdrag

Av SK 3 Lista över uppdrag framgår bl.a. att anbudssökandes tekniska förmåga ska vara godtagbar för genomförandet av aktuellt uppdrag. För att styrka teknisk förmåga och kapacitet ska fem referenser avseende uppdrag av motsvarande typ lämnas. – Enligt Norrköpings Vatten kan kravet tolkas som att det avser referensperson, referensuppdrag eller referensorganisation som ska redovisas. – Bolaget har bl.a. anfört att de entydigt uppfattat att kravet avser fem referensuppdrag som till någon del har utförts de senaste tre åren.

Rätten delar Norrköpings Vattens mening att det är otydligt vad kravet avser. Det finns därmed risk för att en rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare på grund av detta inte kan avgöra vad Norrköpings Vatten tillmäter betydelse i detta avseende.

Elbehörighet

Av SK 6 Elbehörighet framgår att arbetsgivaren ska ha minst en resurs som har för uppdragen erforderlig elbehörighet. – Enligt Norrköpings Vatten kan ordet erforderlig som nivå innebära en otydlighet som anbudsgivare kan tolka på olika sätt. – Bolaget har anfört bl.a. att elbehörighet inte ens behöver anges i upphandlingsföreskrifterna när man tydligt har angivit vilka arbeten som ska utföras, eftersom det följer av gällande föreskrifter vilka behörigheter som förutsätts vilket den bransch-kunnige anbudsgivaren till. Vidare anför bolaget att Norrköpings Vatten gjorde rätt genom att begränsade sig till att kräva "erforderlig elbehörighet", vilket krävs för 99 procent av kontraksarbetena.

Enligt rättens mening är kravet erforderlig elbehörighet ett alltför svepande uttryck, som lämnar utrymme för anbudsgivarna att tolka beskrivningen av uppdragen och de krav på behörighet som följer av dessa, alltför brett. Detta visas inte minst av bolagets resonemang i frågan.

Kompetenskrav

Av SK 10 Kompetenskrav framgår bl.a. att utförande elkonstruktör, alternativt eldokumentatör, ska inneha automationskompetens. – Enligt Norrköpings Vattens mening framgår inte klart vad som avses med automationskompetens. Begreppet som används är ett mycket vidare begrepp än vad som räknas upp i kravet, vilket bidrar till otydlighet med vad som avses. – Bolaget anför bl.a. att kravet knappast kan preciseras närmare, efter-

som man då skulle riskera att kräva erfarenhet från en viss typ (fabrikat) av system, vilket varken vore lämpligt eller ens tillåtet enligt grundprinciperna för offentlig upphandling.

Rätten finner att begreppet automation finns inom flera områden såsom process, industri och fastigheter. Man kan ha en allmän automationskompetens eller en ”nischad”. Av det sagda följer att kravet på att inneha automationskompetens, utan närmare förklaring, innebär oklarheter för anbudsgivare.

Option

Av SK 18 Option framgår att timpris för utryckning med inställetid två timmar ska redovisas. Av Svarsbilaga Priser framgår bl.a. att priserna ska lämnas i Svarsbilaga Priser. Av nämnda svarsbilaga finns endast möjlighet att lämna timpris vid beställning av resurs kl 18.00 – 06.00. – Enligt Norrköpings Vattens har anbudsgivarna utformat och redovisat pris på så olika sätt att de bedömer det som klarlagt att kravet är otydligt. – Bolaget har bl.a. anfört att eftersom Norrköpings Vatten valt att inte ens försöka förklara på vilket sätt SK 18 är otydligt ska domstolen bortse från Norrköpings Vattens påståenden i denna del.

Enligt rättens mening är det otydligt hur prisangivelsen ska lämnas. I Svarsbilaga Priser, där det tydligt angetts att priserna ska lämnas, finns endast utrymme att fylla i timpris vid beställning av resurs kl 18.00 – 06.00. Detta timpris bör sannolikt inte vara samma som vid utryckning under samma tid med inställetid om två timmar. Till följd av detta skapas utrymme för missuppfattningar och feltolkningar. Detta kan leda till att rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan komma att tolka hur aktuellt pris ska anges olika. Rätten finner därmed att förfråg-

ningsunderlaget i detta avseende har utformats på ett sådant sätt att det brister i transparens.

Slutsatser

Ett förfrågningsunderlag ska vara formulerat på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kriterierna på samma sätt. Förvaltningsrätten kan konstatera att förfrågningsunderlaget i flera avseenden är utformat på ett sådant sätt att det kan och har uppkommit oklarheter om vad som åsyftats och hur det ska tolkas. Mot bakgrund av vad som framkommit i målet finner förvaltningsrätten att upphandlingsunderlaget inte har uppfyllt de krav som ställs upp i LUF. Norrköpings Vattens beslut att avbryta upphandlingen får därmed anses ha motiverats av sakliga skäl och således varit i enlighet med bestämmelserna i LUF.

Eftersom Norrköpings Vatten haft saklig grund för att avbryta upphandlingen, och även fattat ett avbrytandebeslut, får upphandlingen anses ha förfallit. Därmed saknas grund för förvaltningsrätten att meddela förordnande enligt 16 kap. 5 § LUF. Bolagets talan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU)

Tommy Svensson

Föredragande har varit Angela Wachtmeister

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1D LOU